

ZAKON

O IZMENI I DOPUNI ZAKONA O UTVRĐIVANJU DRUGE GARANTNE ŠEME KAO MERA DODATNE PODRŠKE PRIVREDI USLED PRODUŽENOG NEGATIVNOG UTICAJA PANDEMIJE BOLESTI COVID-19 IZAZVANE VIRUSOM SARS-COV-2

Član 1.

U Zakonu o utvrđivanju druge garantne šeme kao mera dodatne podrške privredi usled produženog negativnog uticaja pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 40/21), u članu 2. tačka 7) reči: „broj 153/20” zamenjuju se rečima: „br. 153/20 i 40/21”.

Dodaje se stav 2, koji glasi:

„Izuzetno, korisniku kredita koji spada u preduzetnike, mikro, mala i srednja preduzeća koja posluju u sektorima putničkog transporta, ugostiteljstva, turističkih agencija i hotelijerstva u gradovima, može biti odobren kredit obezbeđen garancijom, u skladu sa ovim zakonom, i kada je ukupan iznos kredita koji je odobren na osnovu Zakona o utvrđivanju garantne šeme kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 i kredita odobrenog na osnovu ovog zakona veći od iznosa, odnosno pragova propisanih u stavu 1. ove tačke, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- korisnik kredita je prevremeno i u celosti izmirio obaveze po kreditu obezbeđenom garancijom u skladu sa Zakonom o utvrđivanju garantne šeme kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 i

- maksimalni iznos kredita obezbeđenog garancijom u skladu sa ovim zakonom je iznos koji je jednak manjem od dva iznosa utvrđenih u stavu 1. ove tačke;”.

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. tač. 6. i 7. Ustava Republike Srbije, prema kojima Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, jedinstveno tržište, pravni položaj privrednih subjekata, sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti, bankarski i devizni sistem, svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Imajući u vidu situaciju koja se nastavila i u 2021. godini u Republici Srbiji, tj. produženo negativno dejstvo pandemije COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2, a kako bi se omogućilo ublažavanje ekonomskih i finansijskih posledica, neophodno je preduzeti dodatne mere podrške privredi, sa ciljem povećanja likvidnosti privrednih subjekata.

Razlozi za donošenje izmene i dopune Zakona o utvrđivanju druge garantne šeme kao mera dodatne podrške privredi usled produženog negativnog uticaja pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 (u daljem tekstu: Zakon) kojim se dalje razrađuje garantna šema kao mera dodatne podrške privredi, ima za prevashodni i prioritetni cilj da doprinese ublažavanju ekonomskih i finansijskih posledica po privredu Republike Srbije nastalih usled pandemije COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2.

Prateći nužnost potrebe objedinjenog i sistemskog reagovanja, kako bi se očuvao samoodrživ i nesmetan rad privrednih subjekata Republike Srbije, čija je delatnost obustavljena ili bitno otežana, nakon širokog i sveobuhvatnog analiziranja u punoj koordinaciji sa svim relevantnim činiocima i subjektima privrede Republike Srbije, s jedne strane i bankarskim sektorom, s druge strane, konstatovana je nužna potreba da Republika Srbija preuzme obavezu da, kao garant, izmiri potraživanja banaka nastala po osnovu odobrenih kredita za finansiranje likvidnosti i obrtnih sredstava za kreditiranje privrede s ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih i finansijskih posledica pandemije COVID 19 izazvane virusom SARS-CoV-2, u punoj transparentnoj, kontrolisanoj, aktivnoj i uslovljenoj participaciji banaka koje su izvor finansiranja kroz kreditiranje privrednih subjekata Republike Srbije, i uz puni kontrolni i nadzorni mehanizam Narodne banke Srbije u sprovođenju ove mere.

III. OBJAŠNJENJE POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. ovog zakona, u članu 2. tačka 7) reči „broj 153/20” zamenjuju se rečima „br. 153/20 i 40/21”, iz razloga što su u međuvremenu usvojene izmene Zakona o utvrđivanju garantne šeme kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2.

Takođe, u članu 2. tačka 7) dodaje se stav 2. kojim je predviđen izuzetak da korisniku kredita koji spada u preduzetnike, mikro, mala i srednja preduzeća koja posluju u sektorima putničkog transporta, ugostiteljstva, turističkih agencija i hotelijerstva u gradovima, može biti odobren kredit obezbeđen garancijom, u skladu sa ovim zakonom, i kada je ukupan iznos kredita koji je odobren na osnovu Zakona o utvrđivanju garantne šeme kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 i kredita odobrenog na osnovu ovog zakona veći od iznosa, odnosno propisanih pragova i ako su ispunjeni uslovi da je korisnik prevremeno i u celosti izmirio obaveze po kreditu obezbeđenom garancijom u skladu sa Zakonom o utvrđivanju garantne šeme kao mera podrške

privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2, kao i da je maksimalni iznos kredita obezbeđenog garancijom iznos koji je jednak manjem od dva iznosa utvrđenih u stavu 1. tačke 7).

Članom 2. ovog zakona određeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za realizaciju ovog zakona biće obezbeđena u budžetu Republike Srbije za odgovarajuću fiskalnu godinu sredstva neophodna za izvršavanje obaveza preuzetih po osnovu ovog zakona.

V. PREGLED ODREĐABA ZAKONA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Pojmovi

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeća značenja:

- 1) *banka* – ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju banke;
  - 2) *kredit* – kredit odobren korisniku od strane banke, u skladu sa ugovorom zaključenim između banke i korisnika kredita, koji se obezbeđuje garancijom u skladu sa uslovima propisanim članom 3. ovog zakona;
  - 3) *kredit za refinansiranje* – je kredit koji banka odobrava dužniku radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema istoj banci po kreditima za likvidnost i obrtna sredstva, kao i investicionim kreditima, koji se obezbeđuje garancijom u skladu sa uslovima propisanim članom 3. ovog zakona.
  - 4) *namena kredita* koji se obezbeđuje garancijom u skladu sa ovim zakonom jeste:
    - finansiranje likvidnosti i obrtnih sredstava;
    - refinansiranje postojećih kredita za likvidnost i obrtna sredstva, kao i investicionih kredita.
  - 5) *rok kredita* - je period određen ugovorom o kreditu zaključenim između banke i korisnika, a koji ne može biti duži od 60 meseci od dana puštanja kredita u tečaj, uključujući i grejs period u trajanju od 18 do 24 meseci, osim u slučaju primene moratorijuma i/ili drugih olakšica uvedenih propisima Narodne banke Srbije radi ublažavanja posledica pandemije COVID-19 u cilju stabilnosti finansijskog sistema, kada se rok otplate kredita produžava za period koji je utvrđen u skladu sa tim propisima;
  - 6) *dan puštanja kredita u tečaj* - je najkasnije 30 dana od dana odobrenja kredita, a najkasnije do 31. jula 2022. godine;
  - 7) *maksimalni iznos kredita* je iznos koji je jednak manjem od dva iznosa:
    - 30% poslovnih prihoda korisnika kredita iz 2019. godine prema zvaničnim finansijskim izveštajima koje je korisnik kredita dostavio Agenciji za privredne registre za tu godinu ili
    - iznos od 3.000.000 evra (slovima: trimiliona evra i 00/100) - za kredite odobrene u evrima, odnosno iznosu jednakom dinarskoj protivvrednosti iznosa od 3.000.000 evra izračunatog na osnovu zvaničnog srednjeg kursa dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije važećem na dan zaključenja ugovora o kreditu - za kredite odobrene u dinarima,
 pri čemu ukupan iznos kredita koji je odobren na osnovu Zakona o utvrđivanju garantne šeme kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 153/20 BR. 153/20 I 40/21) i kredita odobrenog na osnovu ovog zakona ne može biti veći od iznosa, odnosno pragova propisanih u alineji jedan i alineji dva ove tačke;
- IZUZETNO, KORISNIKU KREDITA KOJI SPADA U PREDUZETNIKE, MIKRO,

MALA I SREDNJA PREDUZEĆA KOJA POSLUJU U SEKTORIMA PUTNIČKOG TRANSPORTA, UGOSTITELJSTVA, TURISTIČKIH AGENCIJA I HOTELIJERSTVA U GRADOVIMA, MOŽE BITI ODOBREN KREDIT OBEZBEĐEN GARANCIJOM, U SKLADU SA OVIM ZAKONOM, I KADA JE UKUPAN IZNOS KREDITA KOJI JE ODOBREN NA OSNOVU ZAKONA O UTVRĐIVANJU GARANTNE ŠEME KAO MERA PODRŠKE PRIVREDI ZA UBLAŽAVANJE POSLEDICA PANDEMIJE BOLESTI COVID-19 IZAZVANE VIRUSOM SARS-COV-2 I KREDITA ODOBRENOG NA OSNOVU OVOG ZAKONA VEĆI OD IZNOSA, ODNOSNO PRAGOVA PROPISANIH U STAVU 1. OVE TAČKE, AKO SU ISPUNJENI SLEDEĆI USLOVI:

- KORISNIK KREDITA JE PREVREMENO I U CELOSTI IZMIRIO OBAVEZE PO KREDITU OBEZBEĐENOM GARANCIJOM U SKLADU SA ZAKONOM O UTVRĐIVANJU GARANTNE ŠEME KAO MERA PODRŠKE PRIVREDI ZA UBLAŽAVANJE POSLEDICA PANDEMIJE BOLESTI COVID-19 IZAZVANE VIRUSOM SARS-COV-2 I
- MAKSIMALNI IZNOS KREDITA OBEZBEĐENOG GARANCIJOM U SKLADU SA OVIM ZAKONOM JE IZNOS KOJI JE JEDNAK MANJEM OD DVA IZNOSA UTVRĐENIH U STAVU 1. OVE TAČKE;

8) *valuta kredita* - je dinar (RSD) ili evro (EUR);

9) *garantna šema* - predstavlja meru podrške privredi putem portfolio garancija za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 u postupku i na način definisan ovim zakonom;

10) *garancija* - je portfolio, odnosno skup pojedinačnih garancija Republike Srbije, koja je bezuslovna, plativa na prvi poziv i izdata u korist banaka kao obezbeđenje portfolija banaka po kreditima korisnika;

11) *osigurani portfolio* - označava u bilo kom relevantnom trenutku ukupan ugovoreni iznos glavnice kredita pokriven garancijom Republike Srbije, s tim da osigurani portfolio ne može ni pod kojim okolnostima prekoračiti maksimalni iznos garancije Republike Srbije;

12) *pojedinačna garancija* - je garancija koja se izdaje po portfoliju svake pojedinačne banke izdata po osiguranom portfoliju svake pojedinačne banke.

VI. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Određenje problema koje je potrebno rešiti

Likvidnost najugroženijih privrednih subjekata kao što su preduzetnik, ili mikro, malo i srednje privredno društvo u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo sa padom poslovnih prihoda većim od 20% u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu, i dalje je ugrožena imajući u vidu negativne ekonomske i finansijske posledice nastale usled pandemije COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 u Srbiji, regionu i svetu. Imajući u vidu neizvesnost i lokalne i globalne ekonomske i finansijske izazove, neophodan je nastavak preduzetih mera podrške privredi koje imaju za cilj povećanje likvidnosti privrednih subjekata.

Ciljevi koji se postižu njegovim donošenjem

Republika Srbija preuzima obavezu da, kao garant, izmiri potraživanja banaka nastala po osnovu odobrenih kredita od strane banaka za finansiranje likvidnosti i obrtnih sredstava za kreditiranje privrede s ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih i finansijskih posledica pandemije COVID 19 izazvane virusom SARS-CoV-2, u punoj transparentnoj, kontrolisanoj, aktivnoj i uslovljenoj participaciji banaka koje su izvor finansiranja kroz kreditiranje privrednih subjekata Republike Srbije, i uz puni kontrolni i nadzorni mehanizam Narodne banke Srbije u sprovođenju ove mere. Na ovaj način, omogućava se nesmetano kreditiranje najugroženijeg segmenta domaće privrede čija je likvidnost najznačajnije ugrožena posledicama pandemije COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2.

Zašto je donošenje akta najbolje za rešavanje problema?

Donošenje ovog zakona kojim je ozakonjeno konstituisanje garantne šeme koja, kao mere podrške privredi, ima za prevashodni i prioritetni cilj ublažavanje ekonomskih i finansijskih posledica po privredu Republike Srbije nastalih usled pandemije COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2.

Na koga i kako će uticati predložena rešenja?

Povećanje likvidnosti privrednih subjekata kroz mehanizam garantovanja Republike Srbije za kredite koje banke odobravaju privrednim subjektima za finansiranje likvidnosti i obrtnih sredstava, jeste mera koja u sebi sublimira izuzetno važan i nužan mehanizam efekata za sva lica sa sedištem u Republici Srbiji uključujući i poljoprivredna gazdinstva, koja su registrovana u Agenciji za privredne registre Republike Srbije i klasifikovana kao preduzetnik, ili mikro, malo i srednje privredno društvo u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, kao i druga lica koja nisu registrovana u Agenciji za privredne registre, a imaju zvanično objavljene finansijske izveštaje i klasifikovana su kao preduzetnik, ili mikro, malo i srednje preduzeće u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, a čija je likvidnost preduslov funkcionisanja privrede Republike Srbije.

Koji su troškovi koje će primena zakona izazvati građanima i privredi posebno malim i srednjim preduzećima?

Primena zakona neće izazvati troškove građanima i privredi, štaviše, njegovom primenom se kao što je navedeno olakšava pristupa sredstvima malim i srednjim preduzećima i smanjuje cena zaduživanja kod komercijalnih banaka.

Da li pozitivne posledice donošenja Zakona opravdavaju troškove njegove primene?

Imajući u vidu da se mehanizam garantovanja Republike Srbije za kredite koje banke odobravaju privrednim subjektima za finansiranje likvidnosti i obrtnih sredstava već pokazalo kao izuzetno efikasan mehanizam za pokretanje kreditne aktivnosti, očuvanje likvidnosti preduzeća, pozitivne posledice opravdavaju troškove njegove primene.

Da li se Zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?

Očuvanjem domaće likvidnosti domaće privrede, neposredno se štite i lanci vrednosti, omogućava nesmetan protok domaćeg kapitala i sprečava kriza solventnosti koja prati krizu likvidnosti. U skladu sa navedenim, umanjuje se i negativni efekat na uslove za stvaranje novih privrednih subjekata i tržišnu konkurencije koji su izazvani ekonomskim i finansijskim posledicama nastalim usled pandemije COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2.

Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o zakonu?

Prateći nužnost potrebe objedinjenog i sistemskog reagovanja kako bi se očuvao samoodrživ i nesmetan rad privrednih subjekata Republike Srbije čija je delatnost obustavljena ili bitno otežana, nakon širokog i sveobuhvatnog analiziranja u punoj koordinaciji sa svim relevantnim činiocima i subjektima privrede Republike Srbije, s jedne strane i bankarskim sektorom, s druge strane, konstatovana je nužna

potreba da Republika Srbija preuzme obavezu da, kao garant, izmiri potraživanja banaka nastala po osnovu odobrenih kredita od strane banaka za finansiranje likvidnosti i obrtnih sredstava za kreditiranje privrede s ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih i finansijskih posledica pandemije COVID 19 izazvane virusom SARS-CoV-2, u punoj transparentnoj, kontrolisanoj, aktivnoj i uslovljenoj participaciji banaka koje su izvor finansiranja kroz kreditiranje privrednih subjekata Republike Srbije, i uz puni kontrolni i nadzorni mehanizam Narodne banke Srbije u sprovođenju ove mere.

Koje će se mere tokom primene Zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem Zakona namerava?

Kontrola realizacije konstituisana je prevashodno kroz režim izveštavanja, te je utvrđena obaveza banke da izveštava Ministarstvo finansija i Narodnu banku Srbije o realizaciji garantne šeme. Uz navedeno, a s obzirom na obim i potrebu sveobuhvatnog, blagovremenog i kontinuiranog praćenja koje zahteva proširenje kapaciteta u svim segmentima tog postupanja raspoloživog kadrovskog kapaciteta utvrđeno je da će Ministarstvo finansija kontrolu vršiti uz stručno-tehničku podršku Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije a.d. Užice koja raspolaže adekvatnim stručnim i tehničkim kapacitetima neophodnim za ovu namenu.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa - VLADA
Obrađivač - MINISTARSTVO FINANSIJA

2. Naziv propisa

PREDLOG ZAKONA O IZMENI I DOPUNI ZAKONA O UTVRĐIVANJU DRUGE GARANTNE ŠEME KAO MERA DODATNE PODRŠKE PRIVREDI USLED PRODUŽENOG NEGATIVNOG UTICAJA PANDEMIJE BOLESTI COVID-19 IZAZVANE VIRUSOM SARS-CoV-2

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08 - u daljem tekstu: Sporazum):
NE USKLAĐUJE SE

- a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,
- b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,
- v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
- g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
- d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:
NE USKLAĐUJE SE

- a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
- b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
- v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

NE POSTOJE PROPISI SA KOJIMA JE POTREBNO OBEZBEDITI USKLAĐENOST

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

NISU, S OBZIROM NA TO DA NE POSTOJE PROPISI SA KOJIMA JE POTREBNO OBEZBEDITI USKLAĐENOST.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

NE

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

PREDLOG ZAKONA NIJE BIO PREDMET KONSULTACIJA SA EVROPSKOM KOMISIJOM.